

สำนักงาน | OFFICE
เศรษฐกิจอุตสาหกรรม | OF INDUSTRIAL ECONOMICS

DIE SHARE

ปีที่ 6 ฉบับที่ 66 กันยายน 2560

การพัฒนาอุตสาหกรรม ในรูปแบบ **ดิจิทัล** กลไกยกระดับความสามารถ ในการแข่งขันภาค **อุตสาหกรรมไทย**

Sharing

กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย...
กลไกการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน
ของผู้ประกอบการยุค 4.0

เก็บมาเล่า

One Belt One Road : นโยบายย่อโลก
เชื่อมโยงเครือข่ายอุตสาหกรรมอีสานเหนือของไทยและจีน

Contents

ประจำเดือนกันยายน 2560

Econ Focus	การพัฒนาอุตสาหกรรมในรูปแบบคลัสเตอร์ กลไกยกระดับความสามารถในการแข่งขันภาคอุตสาหกรรมไทย	3
Econ Review	สรุปสถานการณ์การผลิตภาคอุตสาหกรรม เดือนกรกฎาคมปี 2560	7
Sharing	กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรม เป้าหมาย...กลไกการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน ของผู้ประกอบการยุค 4.0	9
เก็บมาเล่า	One Belt One Road : นโยบายย่อโลกเชื่อมโยงเครือข่าย อุตสาหกรรมอีสานเหนือของไทยและจีน	12
Movement		15

Editor's Note

สวัสดีคุณผู้อ่าน OIE SHARE มาถึงฉบับเดือนกันยายน ฉบับนี้มีบทความดี ๆ มาฝาก และยังมีภาพเรื่องราวดี ๆ ของชาว สศอ. เข้าร่วมจัดเตรียมอาหารบริการประชาชนที่มาร่วมถวายสักการะพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ บริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง

เริ่มจาก Econ Focus การพัฒนาอุตสาหกรรมในรูปแบบคลัสเตอร์ กลไกยกระดับความสามารถในการแข่งขันภาคอุตสาหกรรมไทย คอลัมน์ Sharing พบกับเรื่องกองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายฯ ปิดท้ายด้วย One Belt One Road : นโยบายย่อโลก เชื่อมโยงเครือข่ายอุตสาหกรรมอีสานเหนือของไทยและจีน

รอเพื่อพบกันใหม่ในฉบับหน้านะคะ

ด้วยความปรารถนาดี

ที่ปรึกษา

ศิริจุ จุลกระรัตน

ผู้อำนวยการ

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

วิรัชศักดิ์ ศุภประเสริฐ

รองผู้อำนวยการ

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

อิทธิชัย ปัทมสิริวัฒน์

รองผู้อำนวยการ

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

บรรณาธิการบริหาร

สมจิตต์ เอี่ยมวรชัย

ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

กองบรรณาธิการ

นาฏนดา จันทรัสขุ, ซาลิ ชันศิริ,

สมพิศ นาคสุข, ปัญชาน ศรีสังข์,

เจษฎา อุดมกิจมงคล, ประวีรา โพธิ์สุวรรณ,

จักรพันธ์ เเด่นดวงบริพันธ์,

บุญอนันต์ เสวตสิทธิ์, ภคอร ประสิทธิ์สุข,

สิริรักษ์ ชูเชิด

OIE SHARE ยินดีรับฟังความคิดเห็น คำชี้แนะ และข่าวประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ติดต่อได้ที่ กองบรรณาธิการ OIE SHARE กลุ่มประชาสัมพันธ์และบริการห้องสมุด สำนักบริหารกลาง สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ถนนพระรามที่ 6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 อีเมล : oieprnews@gmail.com

ข้อความที่ปรากฏใน OIE SHARE เป็นทัศนะส่วนตัวของผู้เขียน

หากต้องการนำข้อเขียนหรือบทความในฉบับ ไปตีพิมพ์ เผยแพร่ หรือเพื่อประโยชน์อื่นใด กรุณาอ้างอิงแหล่งที่มา

การพัฒนาอุตสาหกรรม ในรูปแบบคลัสเตอร์ กลไกยกระดับความสามารถ ในการแข่งขันภาคอุตสาหกรรมไทย

สำนักขับเคลื่อนอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพของประเทศ

การพัฒนาอุตสาหกรรมในรูปแบบคลัสเตอร์ ถือเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยแนวคิดการพัฒนาคลัสเตอร์เป็นที่รู้จักกันในหมู่นักวิชาการและนักวิเคราะห์นโยบายตั้งแต่ศาสตราจารย์ ไมเคิล อี. พอร์เตอร์ (Michael E. Porter) แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ตีพิมพ์ลงในหนังสือชื่อ “The Competitive Advantage of Nations” เมื่อปี ค.ศ. 1990 (พ.ศ. 2533) โดยให้คำจำกัดความของ “คลัสเตอร์” ไว้ว่า คลัสเตอร์ คือ กลุ่มของธุรกิจและสถาบันที่เกี่ยวข้องมารวมตัวดำเนินกิจการอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน (Geographical Proximity) มีความร่วมมือเกื้อหนุน เชื่อมโยง และเสริมกิจการซึ่งกันและกันอย่างครบวงจร (Commonality & Complimentarity) ทั้งในแนวดิ่งและแนวนอน โดยความเชื่อมโยงในแนวดิ่ง (Vertical Linkages) เป็นความเชื่อมโยงของผู้ประกอบการธุรกิจ ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ และความเชื่อมโยงในแนวนอน (Horizontal Linkages) เป็นความเชื่อมโยงของอุตสาหกรรมสนับสนุนต่าง ๆ รวมทั้งธุรกิจให้บริการ สมาคมการค้า สถาบันการศึกษาและฝึกอบรม สถาบันวิจัยและพัฒนา ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน คือ การเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) ซึ่งถือเป็นปัจจัยหลักในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืน สำหรับในประเทศไทย แนวคิดดังกล่าวได้รับการกล่าวถึงอย่างกว้างขวางในช่วงปี 2546 โดยรัฐบาลในขณะนั้นได้นำแนวคิดการพัฒนาในรูปแบบคลัสเตอร์มาใช้เป็นเครื่องมือในการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยเล็งเห็นว่าแนวคิดดังกล่าว นอกจากจะเป็นกลไกช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคเศรษฐกิจแล้ว ยังช่วยส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของผู้ผลิตรายย่อยและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมได้ด้วย

นโยบายคลัสเตอร์เป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญที่ประเทศต่าง ๆ นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมอย่างแพร่หลาย โดยจากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องของประเทศต่างๆ พบประเด็นที่น่าสนใจหลายประเด็น อาทิ ประเทศในสหภาพยุโรป พบว่า นโยบายคลัสเตอร์มีบทบาทสำคัญในฐานะกรอบการดำเนินงานสำหรับนโยบายด้านวิทยาศาสตร์และการศึกษา โดย 2 ใน 3 ของประเทศทั้งหมดในสหภาพยุโรปมีการประกาศนโยบายคลัสเตอร์ในระดับประเทศ โดยเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายนวัตกรรม ประเทศฝรั่งเศส เริ่มมีนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาในรูปแบบของคลัสเตอร์แห่งการแข่งขัน ในปี 2548 โดยเป็นการรวมกลุ่มของรัฐบาลท้องถิ่น ผู้ประกอบการ สถาบันการศึกษา และศูนย์วิจัยต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการแบ่งปันความรู้และทรัพยากร และส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมโดยภาคเอกชนผ่านการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี จุดเด่นในการพัฒนาศักยภาพของคลัสเตอร์ คือการมุ่งเน้นให้เกิดความร่วมมือด้านนวัตกรรมและการสร้างเครือข่ายด้วยนโยบายสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาผ่านระบบภาษีที่มีความโดดเด่นและจูงใจ ควบคู่กับการปรับกลไกการทำงานของภาครัฐให้อ่อนตัวลง โดยเพิ่มอำนาจให้กับการปกครองระดับท้องถิ่น เพื่อให้รัฐบาลในแต่ละภูมิภาคมีอิสระในการตัดสินใจและสามารถมุ่งเน้นการพัฒนาที่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการในเขตนั้นมากขึ้น ประเทศอิตาลี กรณีการพัฒนาคลัสเตอร์สิ่งทอที่เมืองปราโต พบว่า ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญประการหนึ่ง คือ มาตรการสนับสนุนจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันการศึกษาเข้ามาสนับสนุนโดยให้การฝึกอบรมความรู้ด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพและเป็นฐานความรู้ในการพัฒนา ธนาคารท้องถิ่นทำหน้าที่จัดหาสินเชื่อระยะสั้นให้กับธุรกิจขนาดเล็ก

อีกทั้งยังมีกฎหมายแห่งชาติที่ให้การส่งเสริมและกระตุ้นการลงทุนโดยมีกองทุนพิเศษเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับบริษัทขนาดเล็ก ประเทศสหรัฐอเมริกา กรณีสถิติศาสตร์เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ที่ซิลิคอนวัลเลย์ พบว่า มีปัจจัยความสำเร็จในลักษณะเดียวกับคลัสเตอร์สิ่งทอของอิตาลี คือ การมีสถาบันการศึกษาชั้นนำ และสถาบันวิจัยที่มีศักยภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อการบ่มเพาะอุตสาหกรรม เสริมด้วยระบบเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพของสถาบันวิจัยซึ่งทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันอย่างใกล้ชิด การมีแรงงานที่มีฝีมือและได้รับการอบรม รวมทั้งมีการร่วมลงทุนและให้การสนับสนุนด้านเงินทุนแก่วิสาหกิจ ประเทศญี่ปุ่น จากกรณีศึกษาคลัสเตอร์วิทยาศาสตร์ที่โยโกฮาม่า มีประเด็นที่น่าสนใจคือ การจัดตั้งหน่วยงานส่งเสริมอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ (Bio-Technology Industry Promotion) เพื่อทำหน้าที่ประสานงานการพัฒนาและสนับสนุนงานวิจัยทั้งหลาย มีโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ ได้แก่ Yoghama Joint Research Center และ Leading Venture Plaza ซึ่งมีบทบาทในการผลักดันและบ่มเพาะบริษัทต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนจากภาครัฐ โดยการผ่อนคลยข้อกำหนด/ให้สิทธิพิเศษต่าง ๆ เพื่อจูงใจบริษัทชั้นนำของโลกจากต่างประเทศ/นักวิจัยต่างชาติให้เข้ามาดำเนินงานด้านการศึกษาวิจัยในประเทศอย่างต่อเนื่อง ประเทศจีน จากกรณีศึกษาการพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรม IT ในเขต Zhongguancun ที่ภาครัฐและสถาบันการศึกษาร่วมกันพัฒนาอุตสาหกรรมดังกล่าวขึ้น รวมถึงการมุ่งค้นคว้าและวิจัยเทคโนโลยีแกนนำเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์รองรับอุตสาหกรรมอนาคต หรือในกรณีที่มีเมืองต่าง ๆ ในมณฑลภาคตะวันออกของจีน กำหนดนโยบายดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมเป้าหมายต่าง ๆ และมุ่งผลิตบุคลากร เพื่อรองรับการพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย เป็นต้น จะเห็นได้ว่า ประเทศต่าง ๆ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาคลัสเตอร์ และมีการดำเนินนโยบาย/มาตรการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคลัสเตอร์ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

สำหรับกรณีของภาคอุตสาหกรรมไทย แนวคิดการพัฒนาอุตสาหกรรมในรูปแบบคลัสเตอร์ได้เริ่มกลับมาเป็นวาระที่อยู่ในความสนใจของภาคเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทยอีกครั้ง ในช่วงประมาณปลายไตรมาสที่ 3 ของปี 2558 จากแนวนโยบายของนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ได้มอบแนวทางการดำเนินนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของไทย ให้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ (1) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดน สำหรับธุรกิจที่ใช้แรงงานจำนวนมาก ธุรกิจที่ใช้วัตถุดิบจากท้องถิ่นบริเวณชายแดนหรือประเทศเพื่อนบ้านและธุรกิจด้านโลจิสติกส์ และ (2) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ ซึ่งจะอยู่บริเวณพื้นที่ตอนใน สำหรับธุรกิจที่ไม่เหมาะกับชายแดนและธุรกิจที่เป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคต เช่น กิจการวิจัยและพัฒนา กิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและใช้แรงงานน้อย แนวนโยบายดังกล่าว จึงเป็นที่มาของ “นโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์”

ที่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2558 นโยบายนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสร้างความเข้มแข็งของห่วงโซ่มูลค่าและนำไปสู่การสร้างอุตสาหกรรมแห่งอนาคต อีกทั้งยังเป็นการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค และสร้างโอกาสทางธุรกิจให้กับผู้ประกอบการ SMEs ผ่านมาตรการสนับสนุน 5 ด้านหลัก ได้แก่ การให้สิทธิประโยชน์ การพัฒนาคนและเทคโนโลยี การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค และการสนับสนุนเงินทุน ซึ่งดำเนินการโดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาตามแนวทางคลัสเตอร์อย่างแท้จริงและการดำเนินงานเกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว จึงมีการกำหนดเงื่อนไขบังคับให้ทุกโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์จะต้องร่วมมือกับสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย หรือ Center of Excellence ที่มีอยู่ในคลัสเตอร์ รวมทั้งต้องยื่นขอรับการส่งเสริมภายในสิ้นปี 2559 และต้องเริ่มดำเนินการภายในสิ้นปี 2560

ในส่วนของการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายฯ คณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบหมายให้กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวให้เป็นรูปธรรม และทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานงานการพัฒนาในแต่ละคลัสเตอร์ ในกรณีนี้ กระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเร่งรัดนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นประธานกรรมการ มีผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐและเอกชนร่วมเป็นคณะกรรมการ โดยมีสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) เป็นฝ่ายเลขานุการร่วม และภายใต้คณะกรรมการดังกล่าว ได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ เพื่อทำหน้าที่พิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินงาน ผลิตภัณฑ์/นักลงทุนเป้าหมาย รวมทั้งแนวทาง/มาตรการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถและแก้ไขปัญหาเร่งด่วนในแต่ละคลัสเตอร์ รวม 9 คณะ ซึ่งสอดคล้องกับคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายตามนโยบายของรัฐบาลและข้อเสนอ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย (S-Curve) ได้แก่ (1) ยานยนต์และชิ้นส่วน (2) เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์โทรคมนาคม (3) ปิโตรเคมีและ

เคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (4) ดิจิทัล (5) เกษตรแปรรูป (6) สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (7) หุ่นยนต์ (8) การแพทย์ครบวงจร และ (9) อากาศยานและชิ้นส่วน

ที่ผ่านมา คณะกรรมการฯ/คณะอนุกรรมการฯ ในแต่ละคลัสเตอร์ ได้มีการประชุมอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2558 โดยมีการกำหนดผลิตภัณฑ์เป้าหมาย ประเทศเป้าหมาย และมาตรการสำคัญในแต่ละคลัสเตอร์ ซึ่งครอบคลุมประเด็นสำคัญในด้านต่างๆ ทั้งในเรื่องการใช้นโยบายทางภาษี การจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น การพัฒนาบุคลากร การยกระดับความสามารถด้านเทคโนโลยีของผู้ผลิต การยกระดับมาตรฐานสินค้า การปรับปรุงสิทธิประโยชน์/มาตรการส่งเสริมการลงทุน การแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ การสนับสนุนแหล่งเงินทุน รวมทั้งมีการเร่งรัด ผลักดันการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นสำคัญ/เร่งด่วน ผ่านกลไกคณะกรรมการฯ/คณะอนุกรรมการฯ อย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของการประชุมและรายคลัสเตอร์

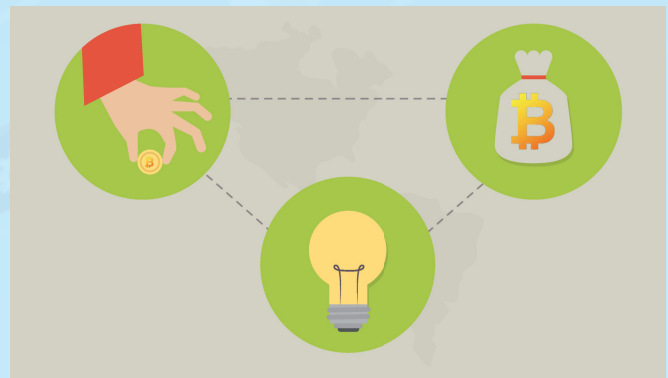
การพัฒนาคลัสเตอร์ในภาพรวม

- **การให้สิทธิประโยชน์** ผ่านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. 2560 ซึ่งมีผลใช้บังคับแล้วตั้งแต่วันที่ 25 มกราคม 2560 และวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2560 ตามลำดับ และร่างพระราชบัญญัติพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ซึ่งขณะนี้ได้ผ่านการตรวจพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว โดยจะนำเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีและเข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ต่อไป

- **การพัฒนาคนและเทคโนโลยี** เช่น โครงการส่งเสริมให้นักวิจัยในมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยของภาครัฐไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการของภาคเอกชน (Talent Mobility) โครงการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work-integrated Learning) การส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาของไทยที่สอดคล้องกับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย (S-Curve) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยกับสถาบันอุดมศึกษา/หน่วยงานวิจัยจากต่างประเทศ การจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศ (Center of Excellence) การส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางวิจัย พัฒนา ทดสอบ สมรรถนะยานยนต์ต้นแบบในภูมิภาคโดยให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี เป็นต้น

- **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางถนน ทางราง โครงสร้างพื้นฐานเชื่อมต่อท่าเรือ การพัฒนาท่าอากาศยานอุตะเถาและการก่อสร้างศูนย์ซ่อมอากาศยาน ระยะที่ 1 โครงการบริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะสู่ชุมชน โครงการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงสาธารณะ Smart City จังหวัดภูเก็ต โครงการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคม

เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โครงการจัดตั้งศูนย์ทดสอบ ยานยนต์และยางล้อแห่งชาติ

- **การแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค** เช่น การแก้ปัญหาผังเมืองจังหวัดระยอง การพิจารณาให้ถิ่นที่อยู่ถาวรสำหรับผู้เชี่ยวชาญชั้นนำระดับนานาชาติ

- **การสนับสนุนเงินทุน** เช่น โครงการคูปองนวัตกรรม ระยะที่ 2 กองทุนเพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กองทุนร่วมลงทุนในกิจการ (SMEs Private Equity Trust Fund) และมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนกิจการเงินร่วมลงทุน เป็นต้น

การพัฒนา 9 คลัสเตอร์เป้าหมาย

- **คลัสเตอร์ยานยนต์และชิ้นส่วน** เช่น การยกเว้นอากรขาเข้ารถยนต์ต้นแบบหรือของที่นำเข้ามาเพื่อการวิจัยและพัฒนา หรือทดสอบ การขยายสาขาสถาบันพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรม ยานยนต์และชิ้นส่วน และการส่งเสริมการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศ

- **คลัสเตอร์เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์โทรคมนาคม** เช่น การพัฒนาบุคลากรด้าน Electronic Design การยกระดับขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีการผลิตให้กับผู้ผลิตใน Supply Chain การยกระดับมาตรฐานสินค้าและพัฒนาห้องปฏิบัติการทดสอบไฟฟ้าแรงสูง

• **คลัสเตอร์ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** เช่น การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในจังหวัดระยอง การส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพ โดยใช้มาตรการทางภาษี (Green Tax Expense)

• **คลัสเตอร์เกษตรแปรรูป** เช่น การยกระดับคุณภาพ/มาตรฐานสินค้าเกษตรแบบครบวงจร การพัฒนา Rubber City

• **คลัสเตอร์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม** เช่น การส่งเสริมกิจการฟอกย้อมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมไทยเป็นศูนย์กลางธุรกิจแฟชั่น และส่งเสริมสถาบันแฟชั่นระดับโลกมาตั้งสาขาและเปิดสอนระดับปริญญาในไทย

• **คลัสเตอร์ดิจิทัล** เช่น การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียวในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดภูเก็ต การจัดทำร่างเกณฑ์คุณสมบัติ และเกณฑ์การประเมินผู้เชี่ยวชาญด้านดิจิทัล (Digital Specialist) และแนวทางการรับรองผู้เชี่ยวชาญต่างชาติ การชักจูงการลงทุนผ่านโครงการขับเคลื่อน Smart Thailand

• **คลัสเตอร์หุ่นยนต์** เช่น การปรับโครงสร้างอาคารเข้าชิ้นส่วนหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ การกำหนดมาตรการทางภาษีเพื่อกระตุ้นให้ภาคอุตสาหกรรมปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตเป็นหุ่นยนต์หรือระบบอัตโนมัติ (Demand Driven) การพัฒนาศักยภาพเครือข่ายหน่วยงาน Center of Excellence

• **คลัสเตอร์การแพทย์ครบวงจร** เช่น การปรับปรุงกระบวนการกำหนดมาตรฐานให้มีความรวดเร็ว และเร่งกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์เพื่อให้ผู้ผลิตในประเทศใช้เป็นมาตรฐานอ้างอิงในการเข้าสู่บัญชีนวัตกรรม การปรับระดับการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมการผลิตยา การพิจารณาเพิ่มสิทธิประโยชน์ของกิจการที่เป็นผลิตภัณฑ์เป้าหมายในสาขาบริการทางการแพทย์

• **คลัสเตอร์อากาศยานและชิ้นส่วน** เช่น การแก้ไขพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551

ผลจากการดำเนินงานตามมาตรการสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมในรูปแบบคลัสเตอร์ข้างต้น ประกอบกับสิทธิประโยชน์ที่นักลงทุนจะได้รับจากมาตรการส่งเสริมการลงทุนของ BOI มีส่วนช่วยดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยจากข้อมูลของ BOI พบว่า ตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน 2558 - 31 ธันวาคม 2559 มีคำขอรับการส่งเสริมการลงทุนตามนโยบายคลัสเตอร์ จำนวน 127 โครงการ เงินลงทุนรวม 147,646 ล้านบาท โดยมีโครงการที่ได้รับอนุมัติ (ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2560) จำนวน 64 โครงการ เงินลงทุนรวม 84,875 ล้านบาท ซึ่งเป็นเงินลงทุนในคลัสเตอร์อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ฯ สิ่งทอ ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อากาศยาน อุปกรณ์อัตโนมัติและหุ่นยนต์ ดิจิทัล ตามลำดับ

จากการบูรณาการงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์อย่างต่อเนื่องมาตลอดระยะเวลา

1 ปีเศษ จนครบกำหนดระยะเวลาการยื่นขอรับการส่งเสริม ในช่วงสิ้นปี 2559 ส่งผลให้เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมในรูปแบบคลัสเตอร์ในหลายประเด็นที่มีความคืบหน้ามาเป็นลำดับ อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานตามเป้าหมายของนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ ยังมีประเด็นที่ต้องได้รับการผลักดันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งอนาคตที่สอดคล้องกับข้อเสนอ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย (S-Curve) เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งยังมีแนวโน้มที่จะเกิดการลงทุนซึ่งเป็นผลต่อเนื่องจากการดำเนินนโยบายที่เกี่ยวข้องของภาครัฐเพิ่มขึ้นอีกในระยะต่อไป ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ จากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง การขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมในรูปแบบคลัสเตอร์อย่างต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม ภายใต้การบูรณาการของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จะเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งของห่วงโซ่มูลค่า และผลักดันให้เกิดการลงทุนที่มีคุณค่าในพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งนอกจากจะส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรมไทยมีผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น บนฐานองค์ความรู้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และต่อยอดไปสู่การเป็นฐานอุตสาหกรรมแห่งอนาคตแล้ว ยังเป็นการสร้างความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระดับฐานราก ทำให้เกิดการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น ตอบสนองต่อเป้าหมายการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม (Inclusive Growth) อันจะนำไปสู่การยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้เติบโตอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้

จัดทำโดย

นางสาวสมานลักษณ์ ตันติกุล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

1.รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมอนาคตไทย วิสัยทัศน์ใหม่สู่ AEC โดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง เสนอ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, พฤษภาคม 2558.

2.ฝรั่งเศส ศิลปะแห่งคลัสเตอร์ สุนทรียแห่งนวัตกรรม โดย Sasin Management Consulting (SMC), มกราคม 2559. สืบค้นจาก www.facebook.com/notes/sasin-management-consulting-smc/ฝรั่งเศส-ศิลปะแห่ง

คลัสเตอร์-สุนทรียแห่งนวัตกรรม/1316479658409037

3.คลัสเตอร์ การรวมกลุ่มธุรกิจเพื่อการแข่งขัน โดยสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ธันวาคม 2558. สืบค้นจาก http://library2.parliament.go.th/ejournal/content_af/2558/dec2558-3.pdf

4.คลัสเตอร์อุตสาหกรรมจีน : เคล็ดลับฐานการผลิตโลก โดย ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, มีนาคม 2551. สืบค้นจาก <http://library.dip.go.th/multim2/news/n03168.pdf>

สรุปสถานการณ์

การผลิตภาคอุตสาหกรรมเดือนกรกฎาคมปี 2560

สำนักวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

การผลิตภาคอุตสาหกรรมเดือนกรกฎาคม 2560 ขยายตัว โดยดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมขยายตัวร้อยละ 3.7 เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เป็นผลมาจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมสำคัญ ๆ เช่น อุตสาหกรรมการผลิตส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์ อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง และอุตสาหกรรมการผลิตอาหารแปรรูป (สัตว์น้ำ) อัตราการใช้กำลังการผลิตในเดือนกรกฎาคม 2560 อยู่ที่ร้อยละ 60.2

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายสาขาสำคัญ

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเดือนกรกฎาคม 2560 ขยายตัวร้อยละ 3.7 เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน สาขาอุตสาหกรรมการผลิตสำคัญที่ขยายตัว เช่น อุตสาหกรรมการผลิตส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์ อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง และอุตสาหกรรมการผลิตอาหารแปรรูป (สัตว์น้ำ)

• **อุตสาหกรรมการผลิตส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์** ดัชนีผลผลิตขยายตัวร้อยละ 26.7 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากเครื่องยนต์รุ่นใหม่ที่มีผลิต ได้แก่ สินค้าเครื่องยนต์ดีเซล ได้รับความนิยมทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเทศในกลุ่ม CLMV

• **อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง** ดัชนีผลผลิตขยายตัวร้อยละ 17.2 เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน โดยมีการผลิตผลิตภัณฑ์ยางแผ่นเพิ่มขึ้นออกสู่ตลาด เนื่องจากวัตถุดิบ (น้ำยาง) ออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้นและการขยายตัวของตลาดใหม่มากขึ้น ส่งผลให้สามารถผลิตสินค้าได้มากขึ้น

• **อุตสาหกรรมการผลิตอาหารแปรรูป (สัตว์น้ำ)** ดัชนีผลผลิตขยายตัวร้อยละ 13.3 เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากมีความต้องการในกลุ่มสินค้าปลาแช่แข็ง หมึกแช่แข็ง และกุ้งแช่แข็งเพิ่มขึ้น รวมทั้งเกษตรกรสามารถจัดการปัญหาโรคตายด่วนในกุ้งจึงมีวัตถุดิบในการผลิตเพิ่มขึ้น

สำหรับสาขาอุตสาหกรรมการผลิตสำคัญที่หดตัว เช่น อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องปรับอากาศ และอุตสาหกรรมการผลิตผ้าทอ

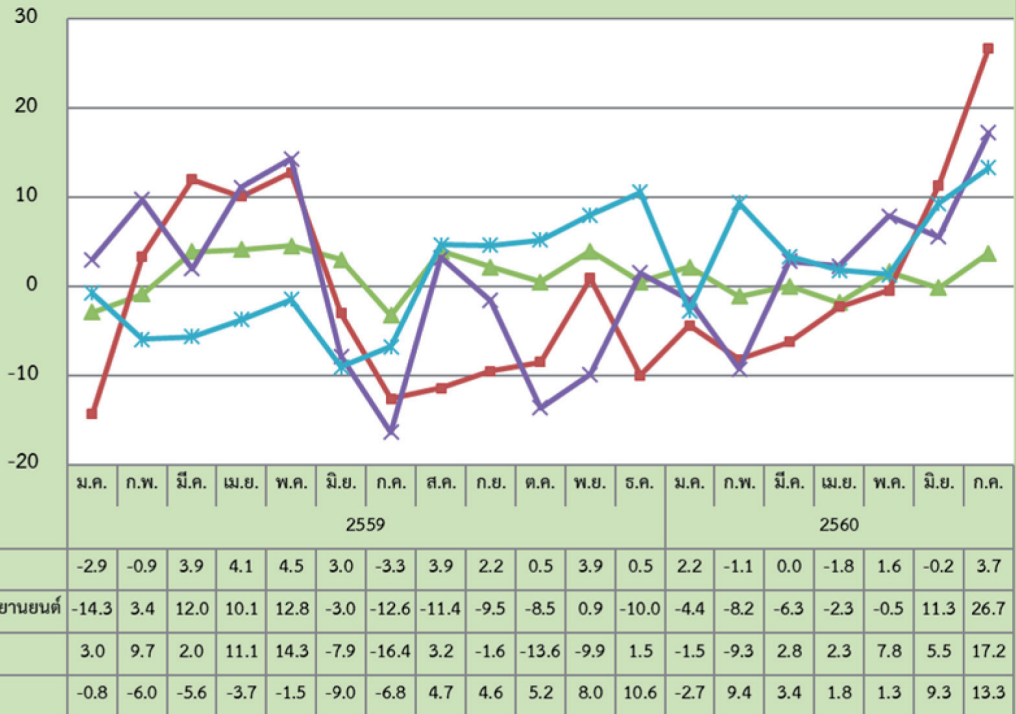
• **อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องปรับอากาศ** ดัชนีผลผลิตหดตัวร้อยละ 27.8 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากความต้องการสินค้าในตลาดต่างประเทศชะลอตัว รวมถึงสภาพอากาศที่มีฝนตกอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ปริมาณการจำหน่ายในประเทศลดลง

• **อุตสาหกรรมการผลิตผ้าทอ** ดัชนีผลผลิตหดตัวร้อยละ 7.8 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เป็นผลมาจากคู่แข่งของไทยในกลุ่มอาเซียนได้รับสิทธิพิเศษทางศุลกากร (GSP) ในการส่งออกไปยุโรปและสหรัฐอเมริกา ทำให้ราคาสินค้าถูกกว่าของไทย ส่งผลให้การส่งออกของไทยลดลง

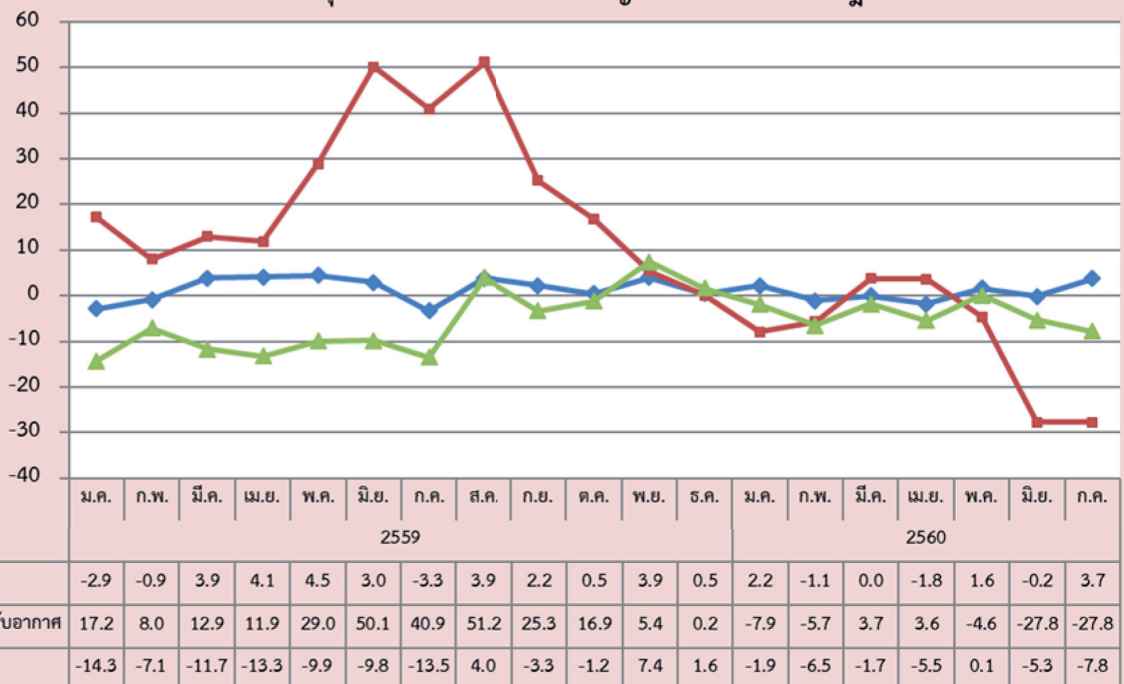
ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายสาขาสำคัญที่ขยายตัวในเดือนกรกฎาคม 2560

อัตราการเปลี่ยนแปลง
เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน (ร้อยละ)

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายสาขาสำคัญที่หดตัวในเดือนกรกฎาคม 2560

อัตราการเปลี่ยนแปลง
เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน (ร้อยละ)

กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย... กลไกการยกระดับขีดความสามารถ ในการแข่งขันของผู้ประกอบการยุค 4.0

สำนักนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค (ส.น.)

เมื่อ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2560 กฎหมายฉบับสำคัญที่จะมีส่วนช่วยส่งเสริมการลงทุนของประเทศ ได้ถูกประกาศในราชกิจจานุเบกษา นั่นคือ พระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. 2560 เพื่อใช้เป็นกลไก/เครื่องมือที่สำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ โดยถือเป็นการเพิ่มเครื่องมือชักจูงการลงทุนเพื่อให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งในการดึงดูดกิจการในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่สำคัญมาลงทุน ซึ่งมุ่งเน้นไปที่อุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพของประเทศ นอกจากนี้ ยังถือเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคอุตสาหกรรมไทย โดยสนับสนุนเงินกองทุนให้ผู้ประกอบการในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมหรือการพัฒนาบุคลากรเฉพาะด้านของกิจการในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งจะก่อให้เกิดการยกระดับศักยภาพของอุตสาหกรรมไทย โดยเฉพาะกลุ่ม First S-Curve และ New S-Curve ให้ก้าวไปสู่ยุค Industry 4.0 ได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

ก่อนที่จะกล่าวถึงรายละเอียดและสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันฯ คงต้องเล่าความเป็นมาของพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ก่อน เพื่อให้ทราบถึงที่มาที่ไปซึ่งเป็นจุดกำเนิดของกองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันฯ ซึ่งเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2558 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการของข้อเสนอ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย : กลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth) ที่กระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) เสนอ ซึ่งประกอบด้วย

(1) อุตสาหกรรมปัจจุบันที่ยกระดับเพื่อต่อยอดการเจริญเติบโต (First S-curve) ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ และอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร และ

(2) อุตสาหกรรมอนาคตเพื่อยกระดับเศรษฐกิจไทยแบบก้าวกระโดด (New S-curve) ได้แก่ อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ อุตสาหกรรมดิจิทัล และอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร

โดยต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการให้จัดตั้งกองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยให้มีวงเงิน 10,000 ล้านบาท และมอบหมายให้กระทรวงการคลัง (กค.) และสำนักงานงบประมาณ (ส.บ.) พิจารณาเรื่องแหล่งที่มาของรายได้สำหรับกองทุนฯ ซึ่ง กค. พิจารณาแล้ว เห็นควรสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดย กค. ได้เสนอเรื่องการจัดตั้งกองทุน

เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย (ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ.) ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ และผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติและถูกประกาศใช้เป็นกฎหมายพระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. 2560 โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับฎีกา เล่ม 134 ตอนที่ 19 ก วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2560 เพื่อใช้เป็นกลไก/เครื่องมือที่สำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ

กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันฯ จึงถือกำเนิดขึ้นมาภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยในหมวดที่ 4 ได้กำหนดให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือ BOI เรียกว่า “กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งคำว่า “อุตสาหกรรมเป้าหมาย” หมายความว่า อุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพของประเทศสร้างประโยชน์อย่างสูงต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ และสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้อย่างยั่งยืน ซึ่งต้องเป็นอุตสาหกรรมประเภทใหม่ที่ไม่เคยมีการผลิตหรือการให้บริการในประเทศมาก่อน หรือเป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้เทคโนโลยีใหม่หรือใช้ความรู้ในการผลิตขั้นสูงเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาและส่งเสริมนวัตกรรม ซึ่งคณะกรรมการ นโยบายเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

สำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้ออกประกาศที่ 1/2560 เรื่อง หลักเกณฑ์ การส่งเสริมการลงทุนภายใต้พระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. 2560 โดยกำหนดให้อุตสาหกรรมเหล่านี้เป็นอุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่

- 1) อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่
- 2) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ
- 3) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวระดับคุณภาพ
- 4) อุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ
- 5) อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารที่มีมูลค่าเพิ่มสูง
- ๖) อุตสาหกรรมหุ่นยนต์
- 7) อุตสาหกรรมการบิน
- 8) อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ
- 9) อุตสาหกรรมดิจิทัล
- 10) อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร

ทั้งนี้ คณะกรรมการนโยบายจะเน้นการส่งเสริมการลงทุน เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีหลัก (Core Technologies) ที่ประเทศไทย มีศักยภาพและเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย ในอนาคต เช่น เทคโนโลยีชีวภาพ (Biotechnology) นาโนเทคโนโลยี (Nanotechnology) เทคโนโลยีวัสดุขั้นสูง (Advanced Materials Technology) และเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เป็นต้น

สำหรับในส่วนของสิทธิประโยชน์ที่มิภายใต้ร่างพระราชบัญญัติ ฉบับนี้ สามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลไม่เกิน 15 ปี

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนสามารถให้ สิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษี เงินได้นิติบุคคลได้สูงสุด ไม่เกิน 8 ปี (และเพิ่มขึ้นเป็น 13 ปี จากการแก้ไข พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน) และสามารถให้สิทธิประโยชน์ลดหย่อน ภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 อีก 5 ปี ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ นั้นจะ สามารถให้สิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลได้สูงสุดถึง 15 ปี อย่างไรก็ตาม จะไม่มีการให้ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลภายใต้ พระราชบัญญัตินี้ รวมทั้ง โครงการที่ได้รับการส่งเสริมฯ ภายใต้ พระราชบัญญัตินี้แล้ว จะไม่สามารถได้รับสิทธิประโยชน์ภายใต้ พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนอีก

2. เงินสนับสนุนจากกองทุนขนาด 10,000 ล้านบาท

มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการลงทุนการวิจัยและพัฒนา การส่งเสริมนวัตกรรม หรือการพัฒนาบุคลากรเฉพาะด้านของกิจการ ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งไม่ได้หมายความว่า กิจการใดกิจการหนึ่ง หรือกิจการไม่กี่รายจะได้รับเงินสนับสนุนเป็นจำนวนมหาศาล สัดส่วน การได้รับเงินสนับสนุนเป็นรายละเอียดที่จะต้องเจรจากันอย่างเหมาะสม และเกิดความคุ้มค่ากับเงินที่สนับสนุนไป โดยมีประโยชน์ของภาค อุตสาหกรรมไทยและประเทศไทยเป็นหลัก

3. สิทธิประโยชน์อื่น ๆ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริม การลงทุน โดยไม่รวมสิทธิประโยชน์ด้านภาษีเงินได้นิติบุคคล เช่น สิทธิประโยชน์ในการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรที่นำเข้าจาก ต่างประเทศ การอนุญาตให้นำผู้เชี่ยวชาญ ช่างฝีมือต่างชาติเข้ามาทำงาน ในประเทศพร้อมการให้บริการขอวีซ่าและ Work Permit เป็นต้น โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อให้กระบวนการส่งเสริมสามารถกระทำได้เบ็ดเสร็จ ภายในคณะกรรมการเพียงชุดเดียวเพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลา ในการดำเนินการ รวมถึงเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักลงทุน

อย่างไรก็ตาม การให้สิทธิประโยชน์อื่น ๆ ที่ให้ได้นั้น จะไม่รวมสิทธิ ประโยชน์ด้านภาษีเงินได้นิติบุคคลภายใต้ พระราชบัญญัติส่งเสริม การลงทุนเพราะต้องการลดความซ้ำซ้อนของการให้สิทธิประโยชน์ จากพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ

โดยพระราชบัญญัตินี้มีกระบวนการทำงานและการขอรับ สิทธิประโยชน์ที่แตกต่างไปจากพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน ซึ่งพระราชบัญญัตินี้มีขั้นตอนและแนวทาง ดังนี้

ขั้นที่ 1 คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนดประเภทและ ลักษณะของกิจการในอุตสาหกรรมเป้าหมาย รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขต่างๆ

ขั้นที่ 2 เมื่อมีประกาศแล้วช่องทางในการขอส่งเสริมภายใต้ พระราชบัญญัติ ฉบับนี้มี 2 ช่องทาง คือ ช่องทางที่ 1 การสรรหานักลงทุน เป้าหมายโดยคณะกรรมการสรรหาและเจรจา ช่องทางที่ 2 นักลงทุน ที่เข้าข่ายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดยื่นข้อเสนอโครงการต่อ BOI โดยตรง

ขั้นที่ 3 BOI จะวิเคราะห์ข้อเสนอโครงการและนำเสนอต่อ คณะกรรมการสรรหาและเจรจา หากเห็นชอบก็จะจัดทำรายละเอียด และประสานงานกับบริษัทในการดำเนินการเจรจาต่อไป

ขั้นที่ 4 เมื่อเจรจาเสร็จสิ้น คณะกรรมการสรรหาและเจรจา จัดทำบันทึกสรุปผลการเจรจา และแจ้งให้นักลงทุนมายื่นคำขอรับ การส่งเสริมฯ พร้อมรายละเอียดโครงการลงทุนที่เป็นไปตามผลการเจรจา

ขั้นที่ 5 BOI เสนอคณะกรรมการนโยบาย พิจารณออนุมัติ สิทธิประโยชน์ให้แก่โครงการดังกล่าว

ขั้นที่ 6 BOI แจ้งมติและจัดทำบัตรส่งเสริมต่อไป

ทั้งนี้ BOI ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลัก ที่รับผิดชอบ และขับเคลื่อนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจาก เป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมและมีความเชี่ยวชาญในการส่งเสริม การลงทุนสำหรับในทุกรูปแบบกิจการ อันจะส่งผลให้การดำเนินงาน มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนการดำเนินงานสูงสุด

สำหรับกระทรวงอุตสาหกรรมได้มีบทบาทสำคัญโดยมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานผลักดันการจัดตั้งกองทุนการเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย ในด้าน การพิจารณาเสนอความเห็น ตรวจสอบ ปรับปรุง เพิ่มเติมเนื้อหาสาระ ของกฎหมายที่จะมีผลบังคับใช้ในวงกว้าง เช่น การเสนอความเห็น ในการกำหนดนิยามของ “อุตสาหกรรมเป้าหมาย” ให้ครอบคลุม ในทุกอุตสาหกรรม โดยไม่เฉพาะเจาะจงเพียงแค่ 10 กลุ่มอุตสาหกรรม เป้าหมาย แต่ต้องเป็นอุตสาหกรรมประเภทใหม่ที่ไม่เคยมีการผลิต หรือการให้บริการในประเทศมาก่อน หรือเป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้ เทคโนโลยีใหม่หรือใช้ความรู้ในการผลิตขั้นสูง เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนา และส่งเสริมนวัตกรรม การเสนอให้มีมาตรการและให้ความสำคัญ

กับการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนและให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการกิจการในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีความชัดเจน โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง การเสนอให้กำหนดขอบเขตของกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายให้มีความชัดเจนในรายละเอียด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ลดความทับซ้อนในการดำเนินงาน รวมทั้งจะส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ที่สำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมรวมทั้งการพัฒนาเพื่อยกระดับผู้ประกอบการให้มีศักยภาพที่สูงขึ้นเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมเชื่อมโยงไปสู่กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย นอกจากนี้ กระทรวงอุตสาหกรรมได้มุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยให้ความสำคัญกับ 10 อุตสาหกรรม เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศไทยเติบโตอย่างก้าวกระโดดและก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลางโดยเร็ว ซึ่งการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเป้าหมาย จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาศักยภาพขีดความสามารถการผลิตและการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม โดยการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วในประเทศ และสร้างกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ ผ่านมาตรการสนับสนุนเพื่อชักจูงการลงทุนบริษัทชั้นนำจากทั่วโลกให้มาลงทุนในประเทศไทยเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งเป็นการพัฒนาจากโครงสร้างเศรษฐกิจที่พึ่งพาการผลิต (Manufacturing and Asset-based Industry) ไปสู่โครงสร้างเศรษฐกิจการผลิตสมัยใหม่ที่ใช้ความรู้การผลิตขั้นสูงเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ (Knowledge-based Industry) เพื่อปรับเปลี่ยนการผลิตจากเดิมที่ใช้แรงงานเข้มข้น รับจ้างผลิต เป็นการผลิตบนพื้นฐานการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ เชื่อมโยงการผลิตไปสู่ระดับภูมิภาคและระดับโลก และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการกำหนดกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย 10 อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ จะเป็นแนวทางหนึ่งในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตและระบบเศรษฐกิจไทยไปสู่การผลิตด้วยภูมิปัญญาเทคโนโลยีขั้นสูง และนวัตกรรม รวมถึงยังมุ่งหวังเพื่อสร้างผลในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เติบโตอย่างก้าวกระโดด มีการลงทุนร้อยละ 10 ต่อปี และมี GDP ขยายตัวร้อยละ 6 ต่อปี และทำให้ประเทศไทยสามารถหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) ไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วภายในปี พ.ศ. 2575

นอกจากนี้ กระทรวงอุตสาหกรรมยังได้มุ่งเน้นการพัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรในภาคอุตสาหกรรมให้มีความเข้มแข็ง โดยได้มีการบูรณาการดำเนินงานร่วมกับกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาบุคลากรรองรับการพัฒนา Industry 4.0 ทั้งในด้านการผลิต กำลังคน การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน ในระบบทวิภาคี/สหกิจศึกษา การพัฒนาแรงงานในอุตสาหกรรมเป้าหมาย S-Curve โดยในปี 2561 มีการวางแผนการพัฒนาแรงงานภาคอุตสาหกรรม จำนวนประมาณ 100,000 คน ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีโอกาสประสบผลสำเร็จในที่สุด ซึ่งเมื่อผู้ประกอบการเข้มแข็งแล้ว หากต้องการเงินลงทุนเพื่อที่จะใช้ขยายกิจการหรือลงทุนใหม่ก็สามารถอาศัยกองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายซึ่งถือเป็นอีกหนึ่งกลไกเพื่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการยุค 4.0 ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้นและสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นให้ผู้ประกอบการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตเข้ามาช่วยทดแทนการผลิตแบบเดิม ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นอีกหนึ่งแหล่งเงินทุนที่จะรองรับผู้ประกอบการให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากยิ่งขึ้น ขอเพียงแคกิจการนั้น ๆ ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันฯ กำหนด คือ ต้องเป็นกิจการในอุตสาหกรรมที่มีการใช้เทคโนโลยีใหม่หรือใช้ความรู้ในการผลิตขั้นสูงเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาและส่งเสริมนวัตกรรมนั่นเอง

กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้พระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. 2560 จะเป็นการเพิ่มเครื่องมือชักจูงการลงทุนเพื่อให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งในการดึงดูดให้กิจการในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่สำคัญ (Investment-led growth) มาลงทุน โดยมุ่งเน้นอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพของประเทศ สร้างประโยชน์อย่างสูงต่อเศรษฐกิจและสังคม และสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้อย่างยั่งยืน

จัดทำโดย

ธนพรรณ ไวทยะเสถียร

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

พระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

สำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย

พ.ศ. 2560, ราชกิจจานุเบกษาฉบับฎีกา เล่ม 134 ตอนที่ 19 ก

วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2560

ข้อมูลจาก www.boei.go.th

One Belt One Road : นโยบายย่อโลกเชื่อมโยงเครือข่าย อุตสาหกรรมอีสานเหนือของไทยและจีน

สำนักเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

สำ นักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมร่วมกับสำนักงานอุตสาหกรรม
จังหวัดอุดรธานี ได้จัดการสัมมนา เรื่อง “One Belt
One Road: นโยบายย่อโลก เชื่อมโยงเครือข่ายเศรษฐกิจ
อุตสาหกรรม ไทย - จีน” เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2560 ณ โรงแรม
เซ็นทาราคอนเวนชันเซ็นเตอร์อุดรธานี จังหวัดอุดรธานี โดยได้รับ
ความสนใจจากผู้เข้าร่วมการสัมมนาเป็นจำนวนมาก ประกอบไปด้วย
บุคลากรหน่วยงานภาครัฐ เอกชน นักวิชาการ และผู้ประกอบการ
ภาคอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาค โดยการเปิดสัมมนาเริ่มต้นด้วย
การนำเสนอวีดิทัศน์จากนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา
ซึ่งออกอากาศในรายการศาสตร์พระราชา สถานีโทรทัศน์
รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2560
เกี่ยวกับนโยบาย One Belt One Road และแนวทางการเชื่อมโยง
ของเครือข่ายระหว่างไทย - จีน และต่อด้วยการบรรยาย เรื่อง
“One Belt One Road : นโยบายย่อโลก เชื่อมโยงเครือข่าย
เศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทย - จีน”¹ เนื้อหาโดยสรุปประกอบด้วย
นโยบายและการพัฒนาเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาชนจีน
ฉบับที่ 13 (ปี 2016-2020) นโยบายด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ
ระหว่างประเทศของจีน ได้แก่ Going Out Policy, One Belt
One Road (OBOR), ธนาคารโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย (AIIB),
Smart City และชุมชนเมือง และการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ
(SEZs) ทั้งนี้ นโยบาย OBOR ของประธานาธิบดี สี จิ้น ผิง คือการเปิด
ความร่วมมือจากจีนสู่ภายนอกประเทศบนแนวพื้นที่ยุทธศาสตร์
ต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเชิงสันติภาพและการประสบ
ความสำเร็จร่วมกัน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม
ให้สมบูรณ์และเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมแบบมีประสิทธิภาพ
ปลอดภัยสูงทั้งทางถนน เรือ และเครื่องบิน การอำนวยความสะดวก
ด้านการค้าการลงทุน ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิด
สร้างความไว้วางใจทางการเมืองระหว่างประเทศ รวมทั้ง
การเชื่อมโยงด้านสังคม ภาษา วัฒนธรรม การศึกษา การท่องเที่ยว
ของจีนกับประเทศต่าง ๆ ที่อยู่ในเส้นทาง สำหรับอุตสาหกรรม

เป้าหมายของไทยตามเส้นทาง OBOR ที่มีโอกาสในการสร้าง
ความเชื่อมโยงพื้นที่ของจีนในมณฑลต่าง ๆ จากนโยบาย Made
in China และ Thailand 4.0 ได้แก่ อุตสาหกรรมการผลิตสีเขียว
(รถยนต์ไฟฟ้า) อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมระบบ
อัจฉริยะ (หุ่นยนต์การผลิต) และอุตสาหกรรมอื่นที่มีศักยภาพ ได้แก่
ยางพารา อาหารแปรรูป และการเกษตรแบบใหม่ เป็นต้น ทั้งนี้
ไทยสามารถใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงเครือข่ายคมนาคมของจีน

วิทยากรในการสัมมนา

¹ รศ.ดร.อัคร พิศาลวานิช ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ผ่าน สปป.ลาว และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ หนองคาย อุดรธานี ขอนแก่น นครราชสีมา สระบุรี กรุงเทพฯ และเชื่อมโยงไปยังระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก (EEC) ของไทยเพื่อออกสู่เส้นทางทะเลทางอ่าวไทย ซึ่งจะเป็นโอกาสในการเชื่อมโยงธุรกิจบริการ และการลงทุนทั้งโครงสร้างพื้นฐานและการผลิตได้อีกด้วย

ในช่วงต่อมา เป็นการเสวนา หัวข้อ “การใช้ประโยชน์จากนโยบาย OBOR” โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเนื้อหาที่สำคัญ ได้แก่ สถานะโครงการความร่วมมือด้านรถไฟระหว่างไทย - จีน² โดยรัฐบาลไทยตกลงให้รัฐบาลจีนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งของไทย ได้แก่ โครงการรถไฟทางคู่ขนาดมาตรฐาน ภายใต้ความร่วมมือในรูปแบบรัฐบาลต่อรัฐบาล (G to G) ในการดำเนินโครงการความร่วมมือ 4 เส้นทาง ได้แก่ 1) กรุงเทพฯ - แก่งคอย 133 กม. 2) แก่งคอย-มาบตาพุด 246.5 กม. 3) แก่งคอย - นครราชสีมา 138.5 กม. และ 4) นครราชสีมา - หนองคาย 355 กม. รวมระยะทาง 873 กิโลเมตร อย่างไรก็ตาม ในการประชุมหารือทวิภาคีระหว่างนายกรัฐมนตรีไทยกับนายกรัฐมนตรีจีน เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2559 ได้ข้อยุติในหลักการ โดยไทยจะเป็นผู้ดำเนินการเอง รวมทั้งเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินงานเป็นรถไฟความเร็วสูงที่อัตราความเร็ว 250 กิโลเมตร/ชั่วโมง โดยจะดำเนินการในเส้นทาง กรุงเทพฯ - นครราชสีมา เป็นลำดับแรก มีกรอบวงเงินลงทุนโครงการจำนวน 1.79 แสนล้านบาท ในระยะยาวเส้นทางรถไฟดังกล่าวจะเชื่อมโยงการคมนาคมกับจีนตอนใต้ได้สะดวกมากยิ่งขึ้น จากสถานีขนส่งสินค้าภูมิภาค ได้แก่ หนองคาย ขอนแก่น และนครราชสีมา โดยอุดรธานีจะเป็นจุดพักรถบรรทุกทุกเส้นทางหลัก รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงกับระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) ในสาขา

อุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ อากาศยาน ซ่อมบำรุง และธุรกิจต่อเนื่อง บีโตร์เคมีและเคมีภัณฑ์ขั้นสูง ยานยนต์ ชิ้นส่วนยานยนต์และอิเล็กทรอนิกส์ และเกษตรแปรรูป

ในส่วนของกลไกความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทย - จีน³ เพื่อความเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจ ที่นโยบายของทั้งสองฝ่ายมีความสอดคล้องกัน ประกอบด้วย ความเชื่อมโยงด้านโครงสร้างพื้นฐาน ความเชื่อมโยงด้านดิจิทัล ด้านความเชื่อมโยงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มคลัสเตอร์อุตสาหกรรม และด้านพลังงานสำหรับแนวทางการใช้ประโยชน์จากนโยบาย OBOR ในภาพรวม⁴ ผ่านกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ในเชิงพื้นที่ผ่านกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น GMS ACMECS ผ่านเส้นทาง

สารพัด R ต่าง ๆ ซึ่งเชื่อมโยงระหว่าง ไทย-สปป.ลาว-เวียดนาม-จีน ผ่านสะพานข้ามแม่น้ำโขงทั้ง 4 แห่งของไทย นอกจากนี้ ไทยยังสามารถใช้ประโยชน์จากยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมรายสาขาแยกพื้นที่รายมณฑล ผ่านกลไกคณะทำงานความร่วมมือไทยกับมณฑลต่าง ๆ ของจีนได้อีกด้วย โดยมีข้อเสนอแนวทาง 4 รูปแบบ คือ อยู่กับที่ โดยการสร้างเครือข่ายการผลิต ดึงเงินมาไทยเข้าไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน และเข้าไปลงทุนในจีน สำหรับความเห็นและมุมมองของผู้ประกอบการภาคเอกชนต่อการค้าระหว่างประเทศในพื้นที่อุดรธานี⁵ ณ ปัจจุบัน เห็นว่ายังมีไม่มากนัก โดยส่วนใหญ่เป็นการค้าปลีกค้าส่งและการค้าผ่านแดน และเป็นศูนย์พักการขนส่งสินค้า จึงคาดหวังให้พื้นที่มีการเพิ่มผลผลิตด้านนวัตกรรม สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตผลทางการเกษตร แหล่งสมุนไพร ต่อเนื่องไปยังธุรกิจการดูแลสุขภาพ โดยเห็นว่าการเชื่อมโยง OBOR จะเป็นโอกาสของธุรกิจการก่อสร้าง การท่องเที่ยว การเข้าสู่สังคมเมือง และผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตรของไทยโดยเฉพาะ ข้าว พืช ผัก ผลไม้ ยางพารา อย่างไรก็ตาม มีข้อกังวลด้านการแข่งขันจากนักธุรกิจจีน รวมทั้งนโยบายภาครัฐที่อาจเป็นอุปสรรค เช่น กฎหมายผังเมือง การจัดตั้งโรงงาน การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ เป็นต้น กล่าวโดยสรุป การสร้างความเชื่อมโยงของนโยบาย OBOR ระหว่างไทย - จีน ควรประกอบไปด้วย 1) การเชื่อมโยงกับระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) 2) การเชื่อมโยงกับนโยบายอุตสาหกรรมแห่งอนาคตเป้าหมาย (S-Curve) และ 3) การใช้ประโยชน์ จากศักยภาพในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ อาหาร การเกษตร ยางพารา การบริการให้การรักษาด้วยสมุนไพร การก่อสร้าง และการบริการการเงิน

วิทยากรในการสัมมนา

² นายวิจิตร นิมิตรวานิช นักวิชาการขนส่งทรงคุณวุฒิ สำนักงานนโยบายและแผนขนส่งจราจร กระทรวงคมนาคม

³ นางสาวพรวิภา ชุมรัมย์ ผู้อำนวยการสำนักเอเชีย แอฟริกาและยุโรปตะวันออก กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

⁴ นางสาวปรารถนา บุญญฤทธิ์ ผู้อำนวยการสำนักเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

⁵ นายธัชชัย สามเสน ประธานหอการค้าจังหวัดอุดรธานี

นอกจากการสัมมนาแล้ว สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมยังได้มีโอกาสเข้าศึกษาดูงานผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ณ บริษัท กว้างเซ็น รับเบอร์ (แม่น้ำโขง) จำกัด ตั้งอยู่ ตำบลนาข่า อำเภอเมืองอุดรธานี ประกอบกิจการการเพาะพันธุ์กล้วย การปลูกต้นยางพารา การแปรรูปผลผลิตจากน้ำยางพาราเป็นยางก้อน STR การตรวจสอบคุณภาพและการวิจัย โดยเป็นกิจการลงทุนจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ก่อตั้งเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2553 นับเป็นสาขาที่ 3 ในประเทศไทย เริ่มต้นกิจการจากจังหวัดสตูล ตรัง อุดรธานี ชุมพร และสุราษฎร์ธานี โดยรับซื้อวัตถุดิบยางก้อนถ้วยจากเกษตรกรในพื้นที่ ปริมาณ 700 - 800 ตันต่อวัน เพื่อนำมาผลิตสินค้าหลัก คือ ยางก้อน STR โดยปริมาณการขายร้อยละ 99 เป็นการส่งออกไปยังประเทศจีน ซึ่งกระจายไปยังพื้นที่หลัก คือ มณฑลซานตง (เมืองชิงเต่า หรือ Rubber Valley City ส่งออกร้อยละ 60 - 70) และมณฑลฟู่เจี้ยน ผ่านระบบการขนส่งทางเรือโดยมีการส่งออกที่ทำเรือแหลมฉบังของไทย โดยกระบวนการผลิตอุตสาหกรรมต้นน้ำ เริ่มจากการกรีดยางพารา สามารถเริ่มต้นได้เกือบทั้งปี ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงกุมภาพันธ์ ทั้งนี้คุณภาพของน้ำยางของไทยทั้งพื้นที่ภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคุณภาพไม่แตกต่างกัน โดยสาเหตุที่เลือกการลงทุนอุตสาหกรรมกลางน้ำ การแปรรูปยางก้อน STR ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี เนื่องจากมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก

การจัดสรรที่ดินสะดวกกว่าพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง รวมทั้งนโยบายและสิทธิประโยชน์จากการพัฒนาด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมสำหรับสาขาลิขสิทธิ์ยางพารา สำหรับการขยายการผลิตในการสร้างมูลค่าเพิ่มเป็นอุตสาหกรรมปลายน้ำ เช่น ยางล้อรถยนต์ ในขณะที่ยังไม่มีแผนการดำเนินงาน เนื่องจากต้องการเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีอยู่ให้มีคุณภาพมาตรฐานที่ดีขึ้น สำหรับปัญหาราคายางที่ตกต่ำ เนื่องจากมีผลผลิตจากหลายประเทศแข่งขันเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ มาเลเซีย เวียดนาม สปป.ลาว และพื้นที่ตอนใต้ของจีนในมณฑลยูนนาน และไหหลำ

การจัดสัมมนาโครงการดังกล่าว ทำให้ผู้เข้าร่วมการสัมมนาซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ได้ทราบข้อมูลความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมตามแนวทางยุทธศาสตร์ “One Belt and One Road” ของจีน ที่มีต่อโอกาสอุตสาหกรรมการค้าการลงทุนของไทยภายในภูมิภาค พร้อมทั้งได้รับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างวิทยากรและผู้เข้าร่วมการสัมมนา ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดนโยบาย ทิศทางมาตรการและการดำเนินงานของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานและกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจต่างๆ ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านและจีนได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมไทยต่อไปในอนาคต รวมทั้งได้รับประโยชน์จากการเข้าศึกษาดูงานผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยางพาราและผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นสาขาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในพื้นที่และสามารถสร้างความเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตได้สอดคล้องตามเป้าหมายของนโยบายเศรษฐกิจระหว่างไทยและจีน

จัดทำโดย

กลุ่มอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ 2

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

การสัมมนา “One Belt One Road : นโยบายย่อโลก
เชื่อมโยงเครือข่ายเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทย-จีน

นายศิริจุ จุลกะรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมและคณะผู้บริหารสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม แถลงข่าว “ผลสำเร็จการจัดงานประชุมวิชาการ สศอ. ประจำปี 2560 (OIE Forum 2017) และแผนการพัฒนา Big Data เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมไทยสู่ Industry 4.0” วันที่ 10 สิงหาคม 2560 ณ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

นายวีรศักดิ์ ศุภประเสริฐ รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เป็นประธานในการเปิดการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง ประเทศไทยได้ประโยชน์จากการค้าจริงหรือไม่ วันที่ 21 สิงหาคม 2560 ณ โรงแรมเซนจูรี่ปาร์ค

นายอิทธิชัย ปัทมสิริวัฒน์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เป็นประธานกล่าวต้อนรับในการประชุมรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ประกอบการต่อ (ร่าง) นโยบายส่งเสริมการลงทุนกิจการนิคม หรือเขตอุตสาหกรรมอาหารอนาคต (World Food Valley Thailand) โดยมีนายยงวุฒิ เสาวพฤกษ์ ผู้อำนวยการสถาบันอาหารร่วมประชุม วันที่ 4 สิงหาคม 2560 ณ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

นายวีรศักดิ์ ศุภประเสริฐ รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม แถลงข่าวดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (MPI) ประจำเดือนกรกฎาคม 2560 เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2560 ณ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ร่วมจัดเตรียมอาหารบริการประชาชนที่มาร่วมถวายสักการะพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2560 ณ บริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง